

PERIÓDICH SATIRICH,

HUMORÍSTICH, IL - LUSTRAT Y LITERARI

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 centims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

TEODORO BARÓ.

Periodista, autor dramàtic,
polítich, bon liberal,
cor obert, consciencia honrada...
es un catalá que val.

DE LO SUBLIM Á LO RIDÍCUL.

No hi ha més que un pas.

Ja va dirho aquell mister al infatuat francès que abusant del patriotisme, posava 'l seu país per damunt de tots los altres.

—De lo sublim á lo ridícul—observava 'l francès—no hi ha més que un pas.

—Yes—respongué ló flemàtic inglés—lo Pas de Calais.

Lo mateix pot afirmar-se á propòsit de la coronació del poeta Zorrilla, en la qual no tot ha sigut sublim, com era d' esperar.

Hi ha qui suposa que 'ls granadins van concebir l' idea de la coronació com un medi de realisar las decaygudas festas del Corpus, atrayant á la ciutat de Boabdil una gran fornada da forasters y donant pretext als fondistas pera triplicar y hasta quintuplicar los preus de taula y hospedatge.

Si aixó fos cert—y ho es que durant las festas de la coronació l' estancia á Granada costava un ull de la cara—si aixó fos cert, repeteixo, resultaria que desde las alturas ahont se cerneix la poesia ideal, los iniciadors de la festa 'ns haurían precipitar de una sola estrabada al fons del abisme ahont se revolca la prosa més rastrera y materialista.

Pero fins abstenintnos d' escrutar agenas intencions, no tot ha marxat en las grans festas *comme sur de ruletes*, com diuhen los francesos.

Concedim de bon grat que la figura de Zorrilla es una de las més simpáticas en la moderna literatura castellana. Desde que va deixar oir sa veu juvenil, ab motiu del enterro d' Espronceda, en lo més fort del bull romàntich, fins avuy, durant

una llarga carrera de cinquanta dos anys ha sigut sempre poeta y solament poeta. A ístil de trovador errant ha recorregut una gran part de nostre continent y de América, escampant raudals de inspiració, y si s' ha recordat sempre de que era espanyol pera fer reviure y cantar las glorias de la patria, no s' ha recordat may de que n' era per' arrimarse, com tals altres, á las ollas d' Egipte del pressupost.

Zorrilla ni siquiera ha sigut governador de provincia, ni subsecretari de cap ministeri... ni vista de aduana.

Ha passat sa llarga existencia escribint ratllas curtas. De sa ploma fecunda han brotat poemas dramas, llegendas, poesias líricas sens fi ni compte. Algunas de sas composicions—fins avuy que 'l género romántich ja no está de moda—han guanyat los honors de la popularitat.

Cada any se representa en tots los teatros d' Espanya el *Don Juan Tenorio*; y 'ls dramas *El zapatero y el rey*, *Sancho Garcia* y *Traidor, inconfeso y mártir* los tenen de repertori totas las companyias que s' estiman, y 's posan en escena ab molta freqüencia.

De sas innumerables llegendas se citan sempre per sa gallardia *Margarita la tornera*, *A buen juez mejor testigo* y *El capitán Montoya*, verdaers modelos en lo género.

Y entre sas composicions diverses ne conta de preciosas, fluidas, plenas de pompa y de armonia.

A una personalitat tan ilustre just es que ja en vida se li fassan sabojerar los goigs y emocións de l' apoteosis. Esperar á que 'ls genis morin per honrarlos es una crueltat y un contrassentit. Trobo per consegüent molt oportuna la coronació del poeta.

Pero...

En tot hi ha peros.

Perque encara que ben considerat no t' res d' estrany, á molts los haurá sorpiés que tractantse de honrar á un poeta tan eminent com Zorrilla, hi haja hagut qui s' atrevis á ferho regalantli precisament alló que á Zorrilla més li sobra... regalantli versos.

¡Y quins versos!

N' hi ha per compadeixer de tot cor al hoste ilustre de Granada. Induptablement li ha donat la corona feta ab arenas d' or recullidas en lo Darro; pero fins aquella corona de metall preciós havia de tenir gran abundancia d' espinas.

Hi ha versos que punxan y esgarrapan; n' hi ha que produheixen formigor... fins n' hi ha que assassinan.

Com per exemple, aquesta décima que ha reproduhit, com á modelo de *disparo*, 'l mèu colega *La semana cómica*:

« Viva España, que hoy aclama
 ncolume é inquieta
 enerando á su poeta
 quien su honra y orgullo llama.
 Zorrilla! la patria hoy clama
 rgullosa y altanera
 indiando su audacia fiera,
 nterín el gran poeta
 ora y se reconcentra
 rrullado en su carrera »

¡Y ab quina crueltat l' autor del acróstich crida ¡Viva Zorrilla! mentres li venta un trabucasso carregat ab deu balíns en forma de versos cantelluts!

Pero al fi aquesta será obra de un poeta singlá, que ni menos sabrá lo que s' escriu.

Lo més trist es que altres versificadors de més campanillas s' hajan atreuit també á ficar basa en aquest inarmómich concert de despropósitos.

Com á modelo del entussiasme que reynava á Granada aquests días, lo periódich del arcalde ha donat á coneixer tres *des-composicions*, que deuen ser de las millors que corrian per aquells carrers y plassas, quan *El Barcelonés*, dotat de tant bon paladar, las ha reproduhidas.

Es la primera un *sonet* de un tal Calleja, perpetrat ab premeditació y alevosia, com ho donan á compendre 'ls dos tercetos... ó las dos *tercerillas* ab que termina:

Tu inspiración egregia tan gigante
 la ciudad de los cármenes divina
 inscribe con Homero y con el Dante,
 y con oro del Darro á tí se inclina
 coronando tu frente tan brillante
 en la mágica Alhambra granadina.

Tan gigante..... tan brillante..... Tan, tan, tantán.

La segona composició es una imitació desventurada de una forma métrica usada pèl mateix Zorrilla en alguna de sas composicions més fluidas y sonoras.

Son autor Cayetano, del Castillo, sembla que haja volgut dir:

— Escolta Zorrilla: aquí va una imitació tèva, perque vejas que també jo he llegit los teus versos, no per admirarlos, sinó per escarnirlos.!

Y ho ha fet del tenor següent:

« El, relatando historias nuevas y extrañas
 penetró en los palacios y en las cabañas;
 cruzó del Océano las blancas olas
 y oyó á los gondoleros sus barcarolas;
 él ascendió á las cimas de las montañas
 y del volcán rugiente vió las entrañas;
 y mientras que la tierra doquier cruzaba
 tu imagen en su alma siempre llevaba
 cual la barquilla
 lleva siempre la espuma
 tras de su quilla. »

Pregunteuli ab quinas ulleras haurá vist que eran blancas las olas del Océa; pregunteuli de quina manera ha pogut veure las entranyas del *volcán rugiente*, y dificilment sabrá cóm explicarho...

« Y mientras que la tierra doquier cruzaba—tu imagen en su alma siempre llevaba—cual la barquilla—lleva siempre la espuma—tras de su quilla. »

Entenemos, Sr. Tano. ¿Vol dir que 'n Zorrilla crusava la terra en llanxa? ¡Vaya una manera més original de viatjar! Y si com diu clarament duya l' imatge de Granada dintre de l' ánima, com l' espuma darrera de la quilla, resultarà que 'l bon Zorrilla porta l' ánima á rossegóns!...

¡Quánta insensatés!

Lo poeta número tres, un tal *F. Giménez Campana*, canta las glorias de Zorrilla al compás de una guitarra desguitarrada, ja que no ha trobat forma métrica més á propósit que las seguidillas. ¡Y quinas seguidillas. Verge santa!

La primera diu aixís:

« Ya suena la rugiente
 locomotora
 y con gritos salvajes
 canta sonora:
 Que en sus entrañas
 trae al viejo poeta
 que cuenta hazañas: »

LO MES DE LAS FESTAS ..

—¡Ja ho veu, senyor Mariano! Ahir festa, avuy festa, demà festa... cada dia festa... ¡En trenta dies, crech que n' hi ha hagut trentados de festius...!
 —¡Oh!... ¡Es que Barcelona es una ciutat molt industrial, molt activa, molt laboriosa!...

¡Una locomotora que rugeix y canta sonora, tot á un temps, y que de més á més porta á un poeta vell en sas entranyas, sense que 'l pobre Zorrilla s' escalibi ni s' escaldi!...

Pero aixó no basta. L' autor de las seguidillas con'inúa:

«El siglo diez y nueve
 con embeleso
 á los piés del poeta
 vuelca el progreso.»

Aquí no 's tréu bñ bè en clar si es lo progrés que volca al sigle dinou ó si es lo sigle dinou que volca al progrés: lo únich evident es que aquí hi ha un volco.

Jo fins crech que qui ha volcat es l' autor de las seguidillas... ¡Déixinse de un poeta de aquest calibre quan se desboca!

¡Y per sentir aquestas *animalias* ha anat á Granada lo famós autor de *D. Juan Tenorio!*

Cuidado que fins aquí no he parlat més que dels versificadors, sent aixís qu' encare queda 'l gremi dels prosistas, autors de discursos inflats y buits de dintre com bambolles de sató!

Després del martiri dels versos, lo martiri dels discursos. ¡Que haurá fet l' insigne Zorrilla per maltractarlo de aquest modo!

Lo butxí més despiadat ha sigut sens dupte 'o ciudadá benemérit, qu' en l' acte de prestar homenatge al poeta, pronunciá una *orenga*, curta, breu, fulminant com un cop de massa.

«Egregio vate, inspirado cantor de las glorias de la patria, recibe en el hermoso vergel de la Andalucía, en es'a bellísima ciudad de los cármenes, al arrullo del Darro y del Genil al pié de la Alhambra, portentosa maravilla del arte que inspiró tu numen, recibe la corona de la inmortalidad con que Barcelona viene á orlar tus sienas. ¡Honor al genio! ¡Honor á Zorrilla!

¿Qué tal?

D. Francisco pronunciant aquest discurs ¿no 'ls fá l' efecte de un gall-d'indi que 's posés á refilar?

Vergeles, cármenes, arrullos, númenes... ¿qué me n dihen de una frasscologia tan poética y sobre tot tan nova?

Sent obra d' Ell no podían faltarhi al final les corresponents aclamacions entre admiratius «¡Honor al genio! ¡Honor á Zorrilla!» Tots los

discursos de D. Francisco acaban sempre de la mateixa manera: no poden menos de ser reflexo fidel de la seva fisonomia.

No en vá 'l festiu Matoses ha escrit desde Granada:

«La comissió que mes bon tracte 's dona es la catalana al davant de la qual vá 'l marquès de Olérdola ab sa fatxa rumbosa y sas patillas, que semblan dos admiracions de si mateix.»

«¡Honor al genio! ¡Honor á Zorrilla!
Frasses ab admiratius! Frasses ab patillas!

P. DEL O.

BANYS.

Com la estació es calorosa, perque no causi cap dany, en Pau, deixant á sa esposa, sol se 'n va á la Deliciosa cada dia á pendre un bany.

Sa esposa sola s' anyora; y l' anyoransa l' evita permetent, quan ell es fora, qu' un tal Riu que l' enamora li vagi á fé una visita.

Com qu' en Riu no 's fa pregar, are tot lo vehinat diu, ab son etern murmurar, que quan ell pren banys de mar sa esposa pren *banys de Riu*.

J. PUIG CASSANAYS.

INFLUENCIA DEL VESTIT DE LA GEGANTESA.

La gegantesa ha estrenat un traje... dels del any vint... ¡y encara hi ha hagut jamona que l' ha prés per figurin!

EN SERIO.

Horroritzat del espantós desarrollo que la literatura immoral ha alcansat en la nostra patria, un diari de Madrit ha agafat la llansa y, donant una tremenda embestida, ha atravesat de banda á banda als autors que á tal género 's dedican, als compradors que en tals obras se gastan los quartos y al govern que tolera semblants abusos.

Tot aixó está molt bè; tan bè, que si jo tingués la poderosa llansa que té aquest periódich ó pogués disposar de la seva un moment, procuraria repetir lo cop á fi de que l' efecte fos més decisiu, pues si bé allí hont no hi arriba una canonada tampoch n' hi arriban dugas, lo que una llansada comensa, un' altre llansada pot molt bè acabarho.

Pero ja que 'l popular periódich madrilenyo ha posat ab tan acert lo dit á la llaga, crech que ha arribat la ocasió de par'ar clar y de dirho tot: que no es just combatre una classe de immoralitats y deixar que 'n subsisteixin d' altrás. Quan en una boca hi ha varios caixals corcats, no 's logra res arrancantne un: es necessari arrancarlos tots.

Segons lo diari madrilenyo á que 'm refereixo —*El Imparcial!*... diguémho d' una vegada, que no es cap pecat,—segons aquest periódich, la literatura pornográfica es un corch social qu' es precis extirpar á tota costa, perque—diu—«aquest género de lecturas es un dels principals elements de la degradació de la moderna juventut.»

Tè rahó, y molta. Lo cos social está ple de llagas espantosas, y aquesta es una de las que ab més pavorosa velocitat destrueixen lo seu organisme.

Pero la societat actual no es víctima únicament de la immoralitat. Ho es també de la ignorancia, de la bona fe, de la mala fe, de la set de diners, de la falsa ciencia, de .. en fi, son tantas y tantas las causas que contribuixen al rebaixament de las novas generacions, que passaria massa temps anomenantlas si havia de citarlas totes.

¿Per qué, donchs, s' ataca ab tanta valentia, la immoralitat literaria y 's fa 'ls ulls grossos eu tot lo demás? ¿Per qué veuhen lo mal que 's fa á la societat ab certs llibres que 's publican, y no veuhen lo mal que se li fa explotant la seva ignorancia, excitant la seva codicia ó jugant ab las sevas dolencias?

¿Dirán, tal vegada, que alló del llibre ho veuhen y lo altre nó?

Si es aixís, á fe que son ben curts de vista.

Sense sortir de casa s' va podran veureho desseguida: no han de fer més que llegir las sevas planas d' anuncis.

En lo mateix número de *El Imparcial* en que ab tanta valentia s' atacava la immoralitat

SERENO BEN CONSERVAT.

Descordat, fumant tot serio, parat y ab aquesta fatxa, espera ab resignació que li vinguin á dar l' hatxa.

quetas per conseguir grans beneficis, y que s' escandalitza perque ha vist vendre un llibre ab láminas inmorals?

No 'm detindrè analisant altres anuncis que enclouhen una notoria mala fé y que son un parany pera atrapar al lector ignocent: bastará, per acabar, fixarme en lo que passa ab lo rengló d' anuncis de medicaments, especialment ab los inventats per un *doctor* tan célebre com des preocupat.

Es impossible examinar la plana d' anuncis de un diari, sense véurehi en ella t t lo necessari pera curar todas las malalties, desde la més sencilla á la més complicada.

En la conciencia de tothom está que si aquestos anuncis fossen veritat, los metjes serían inútils tota vegada que las malalties desapareixerían immediatament.

¿No 'ls sembla, pues, que s' ha de duptar de la eficacia de semblants específichs, desde 'l moment que la gent se mor' com si tal cosa y 'ls cementiris s' omplan y 'ls hospitals vessan?

Además d' aixó, ¿per qué la premsa 's presta á secundar las miras explotadoras d' aquestos traficants de putingas, dantlos, per interés, un lloch en las sèvas columnas?

Y ara aném al assumpto del *doctor*.

Per ferho hem d' abandonar Madrit y tornar á Barcelona, ja que encare que l' escándol promogut en aquesta qüestió ha ressonat tan allá com aquí, es preferible trasladarnos al terreno ahont se troban avuy los dos principals interessats.

Quan lo famós *doctor* va inaugurar la sèva carrera, vaig posarme á riure. No tenia cap dato contra la sèva pericia científica, pero 'm feya atmetlla una cosa: ¡jurava massa malalties! ¡sal-

literaria, 's fomentava un altra classe de immoralitat, insertant anuncis per aquest istil:

«Negocio de hoy.—Con mil pesetas de capital se obtiene segura renta de CINCUENTA al mes....»

«Se admiten cantidades al ¡¡¡24!!! por ciento anual...»

«El mejor negocio.—Las personas que dispongan de grande ó pequeño capital podrán obtener un beneficio que no bajará de 48 por ciento anual.»

No diu si será precís per obtenir aquest benefici, sapiguer manejar lo trabuch y anarse á establir á Sierra Morena.

Finalment, hi ha un anunci que s' atreveix á dir lo següent:

«El gran negocio.— Colocación de grandes y pequeñas cantidades ganando al año el ¡¡¡¡60!!! por ciento de interés..»

¿Han vist may una barra semblant?

¿Es gayre *moral* aixó d' engatusar á la gent incauta, fentlos veure que ab quatre quartos poden alcançar una bona renda y viure com uns senyors?

¿S' ha de prestar á publicar aquestos anuncis un periódich serio, que no necessita aquestas mi-

DETALLS DE LA PROFESSÓ DEL CORPUS.

Unas reparadoras que, encara que no ho sembli, son senyoras, aguardant aquí, tiessas com un clau, que 'l *sinyor* bisbe surti del palau.

vava massa malalts! ¡ressucitava massa morts!
¡feya massa invents!

Cada dia sortian los diaris portant unas llistas de curacions, que feyan fredat, per llargas, per difícils... y per lo lluny que vivian los mortals que havian tingut la sort de curarse.

Era una cosa homéricament grandiosa.

No 's curava ja: 's ressucitava, 's tornava la vila á cadavres en estat de descomposició.

Un dels periódichs que ab més extensió donava las llistas d' aquestas prodigiosas curacions, era un diari *noticiero*, que surt cap al tart, com las ratas pinyadas.

Y no solzament se feya eco de las admirables operacions del célebre doctor, sinó que en gacetillas, en remitits, hasta en telégramas, s' ocupava d' ell y procurava posar de relleu la seva importantíssima personalitat.

Lo que després va succehir no ho sé ni tenim per qué averiguarho: lo resultat ha sigut que ara la decoració ha cambiat y tot lo que avants eran lombos son avuy disparos ab bala rasa.

Avants era *el popular doctor, el distinguido doctor, el infatigable doctor...*

Ara es *el llamado doctor, el director de un establecimiento anatemaizado por los verdaderos hombres de ciencia, el doctor «in partibus...»*

Y presenciém lo curiós espectacle de que un diari que semblava l' eco del *distinguido doctor*, avuy lo porti als tribunals y 'l cubreixi de ridícul.

¿Qué vol dir tot aixó?

Que la premsa fa molt bè en combatre ab noble energia la immoralitat literaria; pero que encare faria millor combatent altrás immoralitats, que justament neixen y 's fomentan en sas columnas.

D' altra manera podrém repetir, aplicantho á aquest cas, alló que diuhen los castelláns:

Una cosa es predicar y otra dar trigo.

A. MARCH.

HISTORIA EN PERSPECTIVA D' UN QUARTO SENZILL.

¡Ja no tinch béns de fortuna y menos en monedas corrents!

Entenguis que pera mí las monedas corrents de més valor son las pessas de deu céntims. Las de més categoria sols las conech de vista.

No obstant y aixó, per un etzar que 'ls fanátichs de qualsevol religió dirian providencial, perque totas las religions tenen Providencia, sia aquesta Déu, Alá, Bramha, etc., etc., l' altre dia en un recó del pis de la casa d' un altre que habito, pagant lo lloguer sempre que puch, vaig trobar un quarto senzill.

De primer moment tinguí un disgust. Un quarto senzill en los temps de moneda decimal no serveix per res, ni per xavo, y aquesta troballa que en épocas passadas hauria sigut pera mí un capital, ja que ab semblant moneda podia satisfacer necessitats corporals ó intelectuals, per exemple comprant un bunyol de bacallá ó bebent una copeta d' ayguardent en lo primer cas, y en lo segón recreantme mirant la llanterna mágica ó fentme ab una auca de redolins, en los dias de reforma que corrém, m' ompli de despit y de confusions, ja que la seva nulitat es palpable per haver perdut tot lo seu valor davant de las lleys politicas y económicas.

Vaig passar molta estona pensant en la inestabilitat de las cosas del mon ab lo quarto senzill entre 'ls dits y mirant la seva forma rodona, la cara riallera del rey que s' hi representava, las torres y lleóns, emblema de la patria, y 'l metall de que 's componia; per lo cervell me passaren un sens fi de discursos y d' historias que haurian fet la celebritat de qualsevol ateneista presentantlo, de pronunciarlos en lo gran número de conferencias que haurian omplert, com un sabidels que més fama alcansarian d' exhibirse com pertoca per medi dels anuncis y de las gacetillas suplicadas que tanta feyna estolvian als periodistas mandrosos.

—Vetaquí, deya entre mí mateix que pera fer aquest quarto senzill, s' ha hagut d' escorcollar la terra en las sevas profunditats pera reunir lo metall de que 's compon; s' han aplicat las lleys geométricas pera donarli la forma rodona que presenta; ha tingut de trobarse en lo trono aquesta senyora qual retrato s' hi exhibeix ab tanta perfecció, s' han condensat las lleys heráldicas pera representarhi ab poch details un coneix emblema de la nació espanyola; las arts han alcansat un grau superlatiu de perfecció, segons demostra lo treball del que ha grabat las caras de aquesta moneda, y la mecánica s' ha desenvolupat com per art de bruixeria pera encunyarlo en un tancar y obrir d' ulls; y tot aquest treball, tota aquesta ciencia, totas aquestas lleys, reunidas en aquesta airosa pessó de coure, ha vingut lo govern, se las ha empresas per lo seu compte, ha dictat lleys monetarias y las ha enjegadas cap al mercat donant á la moneda que tinch entre 'ls dits, lo valor d' un quarto, casi res, pero valor al fi... que ha anat d' un cop per terra al derogar un altre govern pera implantarne de novas, las lleys que ja poden calificarse d' antigas. Aixó, oh quarto senzill, apesar de las tevas perfeccions, te fa despreciable als meus ulls, tan despreciable com aquells diamants que trobá l' árabe al mitj del desert quan lo que necessitava era pá, ó lo que menjin en aquella terra, perque lo que tenia era gana...

Vaig fer un gesto ab lo bras, concentranthi la cantitat precisa de forsa pera llensar lo quarto ab l' impuls necessari pera rebatrel contra la paret, quan una idea lluminosa esclatá de sopte en mon pensament, idea que fent l' ofici de forsa centripeta, detingué lo meu bras, y 'ls dits que anavan á obrirse pera deixar lliure á la pessó, s' apretaren novament com unas estanallas sobre la moneda, retenintla opresa ab la forsa de la reacció sufrida per mon cervell, que no en va se diu reacció á tot lo que tendeix á esclavisar.

—«¿Qué vas á fer? me deya aquell. ¡Egoísta! ¿No veus que llensant aqueix quarto senzill, privas á algun dels teus descendents, si no d' una fortuna, d' algun valor cert que á temps á venir pot alcansar pera refrenar sas necessitats si 's troba com tú, ó de la possessió d' una joia preciosa si gosad' una situació brillant y desembrassada? Considera ab quin dalé buscan avuy dia los aficionats antiquaris, tot lo que dona fe d' épocas passadas: los mals de cap que sofreixen entretinguts en descifrar signos é inscripcions borrosas; la llum que al endavinarho espargeixen sobre la historia antigua, lo renom de sabis que alcansan aquests subjectes: y ¿tú vols robar als fills del teus renets tanta gloria, tanta ditxa, tanta fortuna? Creume, infelis; agafa 'l quarto senzill: embolical ben bè ab un diari del dia, desaldintre d' una capseta, en que sia de mistos, y con-

serval ab tot lo carinyo ab que conservas encare l' agulla que aguantava 'l monyo de la tèva primera xicota, que 's desfè al bregar enamorada entre 'ls tèus brassos, y 'l botonet de mareperla que saltá rebotent de la batista ab que 's cubria, la nit de nuvis, la que es avuy la tèva dona. Examina bè aqueix quarto senzill, tan rodonet, tan ben grabat, tan polit y pensa ab la felicitat que desfará 'ls duptes sobre 'ls nostres temps antichs en los temps moderns que s'acostan. Per ell, si convé, treurán la imatge exacte de la reina, pera ilustrar la historia que allavors escrigan al parlar del seu destronament; per ell reproduhirán lo símbol d' Espanya tenint idea exacta del nostre escut, podent compararlo ab lo d' allavors, que deurá estar representat per gossos d' aygua y casetas de pessebre si las contribucions y la mansuetut continuan minant als pobles... tenint al mateix temps un testimoni de que hi ha hagut diners, si en lo sigle XXI ja no 'n corren per haver triuñat lo comunisme ó per haver quedat escurats de butxaca los espanyols á forsa de pagar cessantias, y tributs, y gabelas, y capellans de religions que ja casi avuy ningú professa... No siguis, donchs, tarambana. Fes lo que 't recomano y 'l porvenir es teu. Lo t-u nom l' iluminará la gloria per los sigles dels sigles. Y si 'n duptas, ves al Parch, entra al museo, segueix las salas de la dreta, mirant al Born, y no podrás menos, al contemplar tanta moneda antigua, de recordarte d' en Martorell »

Convensut de la veritat que contenia lo discurs del mèu cervell, que may l' hauria cregut tan sabi, vaig fer al péu de la lletra lo que 'm recomanava. Avuy tinch lo quarto senzill ben desadet y ab una inscripció al damunt del paper que l' embolica que diu: «Aqueix es lo quarto senzill de que parla «LA ESQUELLA DE LA TORRATXA que va adjunta. Que passi de pares á fills. Lo qui més ne pugui treure que se 'l vengui y celebri un dinar ab tota la familia á Vallvidrera si encare no s' han aplanat las montanyas vehinas pera agregar los pobles del Vallés á Barcelona. Aixís honraréu la bona memoria d' aqueix antecessor vostre que 's mor' de gana »

SIMON ALSINA Y CLOS.

EPIGRAMÁTICH.

Fa dos anys que casats som,
y d' aquest llas tan honrós,
n' ha nascut un fill hermós
qu' es la enveja de tothom.

Si alguna volta plorar
lo sento, ab un goig sens mida,
lo trech del llit desseguida
per portarlo á passejar;
li faig festas y petóns

TERCETTO.

—¡Ay, ay! ¿Ella ab un fulano?
¡Apa, minyona, fès, fès!
Ves si afluixará la mosca
y 'm podrás donar diners.

lo ensenyo per tot arréu,
més ¡quin cas! quan ella ho veu
no se per quinas rahóns,
me 'l pren donantme amargura
y 'm diu sempre ab molt mal tó:
—Tú, Jan, no serás may bó
per tenir cap criatura.—

PERE GALINDAYNA.

LLIBRES.

POESÍA DE LA TERRA.—Hem rebut lo primer quadern de la colecció de poesias, que baix aquest titul está donant á la estampa lo Sr. D. Joaquim Agné Rabell, conegut ja dels lectors de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

Las composicions de aquest primer quadern son de carácter serio, predominanthi 'l sentiment de patria.

LO SANT CRISTO GROS.—Pochs haurán olvidat la graciosa comedia en tres actes y en vers del senyor Aulés, que ab tan éxit fou estrenada á principis d' any en lo Teatro Romea. Donchs bè, l' obra acaba de imprimirse y 's ven en las principals llibrerias.

RATA SABIA.

MIRANT LA PROFESSÓ. (Dibuix de Julián.)

Y cridan petits y grans:
-Ara venen los gegants!...

ISTIU DE 1889.—MODAS DE SOMBREROS DE SENYORA.

(Dibuix de M. Moliné.)

De general.

De vano japonés

De bouquet.

De «coronació.»

De plat de cireras.

De test de pensaments.

De pànereta.

De tapadora.

De plat de dulces.

LÍRICH.

Apliquémli 'l verdader calificatiu: diguémlí *il portentoso Novelli*. Actor extens que va desde la farsa cómica al drama trágich, desplega además tal intensitat en tots los géneros, que un no sab en quín admirarlo més.

Contempleulo en *Rabagás*, personificació del farsant polítich, qu' enganya á las massas pera millor escalar una posició, y quedaréu assombrats davant de un tipo tan perfectament comprés, tan rich de detalls y pormenors que acusan un esperit de observació verdaderament genial. No podía somniar Sardou un millor intérprete de sa obra famosa. Novelli se 'n apodera y dona vida real á aquella sátira moderna, algunas vegadas massa recarregada, pero sempre plena de intenció y malicia, y per lo tant sumament gustosa.

Secundat notablement per la Lina Novelli que feu ab son marit las dos escenas culminants de la producció de una manera fina y delicada, se distingiren además la nena Fortuzzi, cada día més justament admirada, y 'ls Srs. de Witen y Tovigliari, dos actors dels més inteligents de la companyia.

I nostri bimbi, una comedia plena de humorisme valgué un nou éxit á la *troupe* Novelli; pero aquest pujá de punt lo dissapte ab *La morte civile*, drama de proba que solen representar tots los primers actors italians, y que s' ha vist á Barcelona per en Rossi, per en Salvini, per en Mayeroni y per alguns altres de inferior categoria.

Se conta que la primera vegada que posá Novelli aquesta obra á Madrit, un senyor gros, conmogut, entussiasmat, plens los ulls de llágrimas penetrá en lo seu quarto y l' omplí de fortas abressadas. Novelli, era la primera vegada que veyá á aquell senyor entussiasmat y s' extrenyá de una tal expansió. Pero prompte l' extranyesa 's cambiá en goig y agrahiment, quan lo visitant li anunciá lo seu nom. Era Antonio Vico, que á tota veu lo proclamava un dels primers actors d' Europa.

Y en veritat que tenia rahó. Lo Conrado de la *Morte civile* pren, representat per en Novelli, un relleu colossal. Gracias á sa inmensa varietat de matisos desapareix la monotonía del melodrama, y l' actor interessa y conmou sempre ab recursos de bona lley enmatllevats á la veritat y á la naturalesa. Té una escena ab lo metje, en la qual li dona aquest llargas explicacions y la cara de 'n Novelli 's transforma gradualment seguint la conversa del seu interlocutor, ab tal interés y ab tal expresió de veritat, que sense que pronuncíhi una sola paraula, las mans s' uneixen per aplaudirlo.

Un actor molt inteligent un día m' ho deya:

—Lo més difícil en lo nostre art no es tant saber dir, com saber escoltar.

En aquest concepte Novelli no tèn rival: Novelli convens sens més que la plástica expresió de la seva fesomia privilegiada. En los ulls y sobre tot en los muscels facials resideix la seva primera forsa.

¡Y 'n tregué tant partit durant tota la represen-

tació del melodrama de Giacometti!... Quan se reconcilia ab la seva dona y s' abraça ab ella apoyant lo cap sobre la seva espatlla, está esperant un escultor que modelí aquella figura que no 's borra ja més de la memoria del que una vegada la contempli.

¡Y qué dirém de la mort! Una agonía breu y conmovedora seguida de la rotura de un aneurisme, que fa que 'l seu cos se derrumbi, desde 'l silló á terra, en un giravolt esglayador. L' art no pot arribar més enllá.

Donchs aquell home mateix que ab la *Morte civile* feya vibrar los nervis del espectador més linfátich, l' endemá, ab lo paper de professor de la comedia *Bebé* alcansava un éxit de riallas francas y estrepitosas.

¿Tením ó no tením rahó de calificar de portentós á un artista flexible que abarca ab tanta facilitat, ab tanta frescura, ab tanta inteligencia los dos polos del art?

La representació de *Bebé* li serví com de des-cans, per emprendre dilluns la gran hassanya de representar, per primera vegada, la primera entre todas las produccions del teatro castellá modern, *Un drama nuevo*, de Tamayo y Baus. Lo teatro s' omplí de gom á gom, la febre de las comparacions dominava en la majoría de la concurrencia, y aixís y tot, y fins tractantse de una obra que traduhida—y ho está molt discretament pel poeta italiá Sr. Chiusoli—ha de perdre per forsa gran part de sas bellas literarias, Novelli triunfá, alcansant una ovació inmensa, colossal, una ovació digna del seu geni.

Un drama nuevo es una obra rica de temperament, fogosa, volcánica; es en fi una gran creació. Novelli li presta tota la seva ánima de artista, lo cor se li desborda, la passió li sobrehix pels ulls, per la boca, per tots los poros y abandonat al foch de la inspiració adquireix las proporcions de aquellas figuras colossals que modelava 'l cisell de Miquel Angel. Desde la primera escena ab Shakespeare interessa vivament. Quan estudia 'l paper que tan ambiciona, quan s' entrega confiat al traïdor Walton, y al final del acte se imposa.

Al acte según qu' es lo de proba per Yorick li dona una de las més grans interpretacions que 's poden veure sobre 'l teatro. La gestació y las torturas de la gelosía ho expressa de una manera avassalladora. En sa escena ab Alicia rayá en lo sublim y va aixecar al públich en massa. Es impossible revelar major potencia dramática. Novelli feu un esfors tan inmens, que al sortir al final del acte á recullir los aplausos del públich, estava anonadat, conjestionat, convuls, fins al extrém de que durant l' intermedi li foren necessaris los auxilis facultatius.

No havia fet lo personatge; l' havia viscut.

En l' acte tercer, poch menos que agotadas las sévas forsas, encare 'ns deixá endayinar genialitats, que un altre día, graduant millor l' esclat de son geni, no dupto que li admirarém.

En resum, una representació grandiosa, que deixá un gran recort y ofereix no pocas esperansas.

Compartí ab l' héroe lo pés de la representació la Lina Novelli, que féu una Alicia adorable. També 's distingí 'l Sr. Tovigliari (Walton). A Shakespeare (de Witen), perfectament caracterisat, voldríam véureli una mica més de aplom, sobre tot al final de la producció y á Edmundo

HOME PREVINGUT...

—¡Un home aixafat aquí! ¡Una dona aixafada allà!... ¡Aquestos ditxosos tranvías y ómnibus no fan sinó desgracias!

¡Ca, ca! Es precis pendre una resolució y tenirho tot arreglat. ¡Dèu nos guart d' una mala hora!

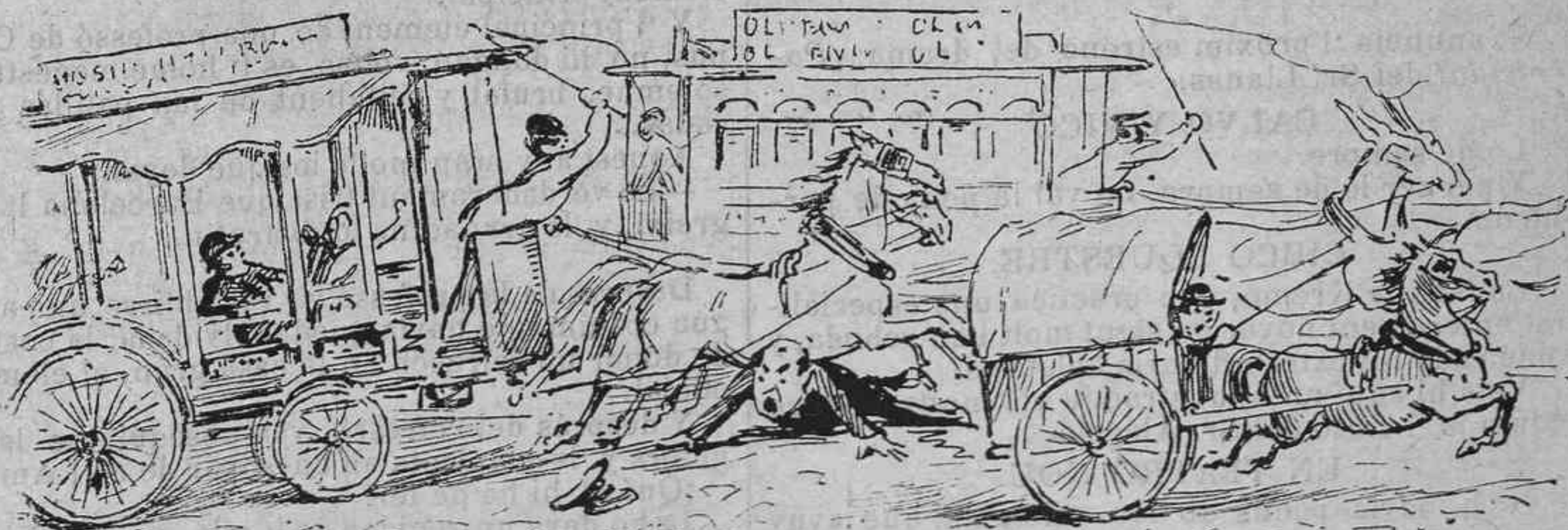
—Senyor notari; l' he enviat á buscar, porque vull fer testament... ¿No veu que cada dia hi ha siniestros?

—Comensi; escrigui: *En vista de que avuy dia á Barcelona un hom té la vida al encant...*

—Té, Quima. Hi fet testament, per si acás un tranvia 'm desgracia...

—Bueno: ara al menos estich tranquil y puch sortir de casa...

—¡Vaja, ja estich llest! Lo cor ja m' ho deya que havia de morir aixis...

(Orlandini) mes convicció del paper que representa.

L'obra produí un gran efecte, y no dupto un moment que serà la favorita de la temporada.

ESPANYOL.

Per avuy, dijous, está anunciad l'estreno de *El Enemigo*.

La senmana ha transcorregut ab obras ja conegudas de las que mes solen mereixer lo favor del públich, tals com *El señor gobernador*, *Meterse á redentor*, *Las tres jaquecas*, *Lo que vale el talento*, *Bebé*, etc., etc. intercaladas ab un que altre castell de focs artificials.

Lo públich acostuma á mostrar sas preferencias per aquest elegant teatro.

TÍVOLI.

La companyia de sarsuela arriba á las sévas postrimerias, y per cert que pels pochos días que faltan, no valia la pena de alterar lo repartiment de la *Bruja*, si aixó havia de motivar la transportació de algunas pessas de música, fins al extrém de que la jota del final del acte primer, passés á semblar un cant d'enterro.

Lo públich de Barcelona no s'ha portat tant malament ab la companyia del Sr. Ducazcal, per que la companyia del Sr. Ducazcal haja de portarse malament ab lo públich de Barcelona.

NOVEDATS.

Dinorah, sigué durant la passada quaresma, *il capo-lavoro* de la companyia de ópera económica. Sent com han sigut los mateixos artistes en interpretar-la, era natural que obtingués, tan en sos detalls com en son conjunt, un éxit equivalent.

Y aixís ha sigut. La Fons es una *Dinorah* de primera, fentse aplaudir ab entusiasme en l'aria de la sombra. Dels homes se'n dú la palma 'l barítono Sr. Carbonell, que canta y acciona com un artista de mérit. Aixó no vol dir que 'l tenor Brotat no haja trobat en aquesta partitura una de las parts més acomodadas á sas facultats. La Cescati y l' Amat, en Campíns y l' Oliver, lo mateix que 'ls coros y l' orquesta, hábilment dirigida pèl-mestre Perez Cabrero, donan per resultat un conjunt altament satisfactori, y que no dupto serà un dels millors de la temporada.

CATALUNYA.

Lo Sr. Vico va trayent á llum las obras més celebradas del repertori.

Y aixís han anat passant per la escena, després de la despedida dels autors de *A espaldas de la ley*, los dramas *Manantial que no se agota*, *La bola de nieve*, *El nudo gordiano* y otras, que valen sempre al gran actor merescuts aplausos.

S' anuncia 'l próxim estreno del drama: *¿Parricida?* del Sr. Llanas.

CALVO Y VICO.

Lo de sempre.

Y per ser lo de sempre, no val la pena de parlarne.

CIRCO EQUESTRE.

La familia Kremo, que practica una especialitat enterament nova, ha sigut molt ben rebuda, y obté cada nit extraordinaris aplausos.

Vels'hi aquí un nou atractiu als molts ab que conta ja 'l circo del Sr. Alegria.

UN TEATRO NOU.

N'hi havia pochos ab los existents, que avuy se n'inaugura un altre ab lo títol de *Nuevo Re-*

tiro, situat en l' encreuament de la Rambla de Catalunya y 'l carrer de Ronda.

En aquest teatro hi treballará la mateixa companyia que tants aplausos ha merescut durant tot l'hivern en l' *Eldorado*.

Los aficionados al género madrilenyo están d' enhorabona.

NOTICIAS FORANAS.

La companyia catalana que funciona en lo *Teatro Fortuny* de Reus, conta las funcions per éxits. Dissapte posará *Lo bordet* de 'n Roca y Roca y diumenje 's despedirá ab lo magnífich drama de Guimerá *Mar y cel*.

Y desde Reus, cap á la provincia de Girona.

També 'ls actors cataláns que han anat á Mahó han sabut guanyarse simpatias y aplausos, donant á coneixer las produccions més celebradas del repertori catalá, que 'ls hi han valgut molt bonas entradas.

N. N. N.

LAS GLORIAS DEL EXCM. MARQUÉS DE OLE-OLA.

SONET.

Si un poeta has trobat, que tos fets canta,
y t' enalteix, en llengua castellana,
jo vull, en nostra parla catalana,
honrar lo geni teu si algú 'l bescanta.

¿Quí ha tingut may al món, la tèva *planta?*
¿Hónt s' ha vist may en lloch, la tèva *gana?*
¿Quí ha fet may, tants *tiberis* per semana?
¿Quí ha pogut digerir may, *teca* tanta?

¡Tú fas falta per tot, puig tot ho omplena
la tèva figureta tant *bufona!*....

¡ets un Déu en petit, oh excels Marqués!

¡Lo món si á tú no 't plau ni sols alena!...
Pensa donchs que per tú, es poch Barcelona
y fes com *mussiu Arbán*... ¡no tornis més!

M. RIUSEC.

Que las professons de Corpus decauhen, diu tothom; pero aquest any s' explica perfectament.

Está probat que no bastan á animarlas gegants y trampas, banderas y pendóns, quan hi falta l' element principal.

Y 'l principal element de una professó de Corpus, no hi dongan voltas, es l' home magestuós, solemne, brufat y relluhent de las patillas risadas.

Aquest any eran molts los que deyan:

—Es verdaderament trist que Barcelona l' engreixi, y 'ls granadins lo disfrutin.

Després de la professó va restablirse una antigua costum que havia quedat olvidada: la costum de donar un refresch en la casa gran, al element oficial.

Y després del refresch, van obsequiarse 'ls regidors y 'ls empleats ab un sopar de ca'l Ample.

¡Qué s' hi ha de fer!

Ja ho deya un regidor de l' olla, que parla una mica palpizot!

A LA LLIBRERÍA. (Dibuix de Mariano Foix.)

—Noy, sembla que tens calor...
 —Una mica... aixís, aixís...
 —Créume, agafém los trastets,
 y anémosen á París.

—Zeñorez, es precis fer mérits perque en Zagazta 'ns nombri *cenadores vitalicios*.

En tant D. Francisco assistia á la professó de Corpus de Granada.

Y també va honrar un banquet ab la seva interessant presencia.

Per cert que á la taula hi havia tres rams.

Dos dels quals van ser enviats á duas senyoras, destinantse 'l tercer al catalá ilustre.

De senyora 'l van tractar
 ¡Jesús y quina humorada!...
 «Si es broma puede pasar;
 pero á tal punto llevada...»

Ecos de Granada:

En una de las vetlladas á que ha donat lloch la coronació de Zorrilla, l' espasa Mazzantini recitá uns versos de la condessa de Parcent y 'l picador Badila cantá algunas pessas.

De manera que l' art tauromáquich invadeix lo terreno de la literatura.

No será difícil qu' en justa compensació, invadeixi la literatura las plassas de toros

No desconfio de veure á D. Joseph Zorrilla posant banderillas al quiebro... y fias á D. Francisco de Paula fent lo salt de la garrotxa.

Encare qu' en aquesta sórt ja fa temps que s' hi distingeix. Sempre que se li presenta un acreedor de la ciutat fa servir la vara de garrotxa, dona 'l salt y 'l deixa ab un pam de nas.

L' hospedatje de la comissió barcelonesa que ha assistit á la coronació de Zorrilla costava 450 pessetas diarias.

Nada: era precis representar dignament á Barcelona.

Era de tot punt necessari deixar en bon lloch las *barras catalanas*.

En un dels banquetes granadins, D. Francisco pronunciá un discurs, y ab la modestia que 'l caracteriza, compará la presa de Granada ab la realisació de la Exposició universal, afegint que un y altre aconteixement va inspirarse ab la fe, ab la fe que fa possible lo que sembla més impossible.

¿Han vist atreviment com lo del home ilustre?

Ja no falta sinó cridar á n' en Pradilla perque pinti un altre quadro relatiu á la Exposició universal, que formi parella ab la Rendició de Granada.

No obstant, si ha de prevaldre 'l méu parer, Pradilla pot esperar á que D. Francisco realisi la *rendició* .. dels comptes de la Exposició.

Un titul que adjudica *El defensor de Granada*, á un personatge dels que han format part de la comissió. sense que ningú s' expliqués perqué:

Parlém del Sr. Pirozzini, al qual lo citat periódich califica de *cronista del Ayuntamiento de Barcelona*.

Entenémnos: ¿cronista... ó mal crónich?

D. Francisco al despedirse dels granadins, pagant un xeflis als que l' havian obsequiat, y valentse, com de costum, de la seva boca y de la bossa de Barcelona, va pronunciar lo discurs de despedida. dihent:

«No podém ausentarnos sense emportárnose'n l' esperansa de regresar en breu.»

Aquesta afirmació ha donat lloch á un gran número de càlculs.

Com que á Granada, no s'hi va—al menos oficialment—sinó haventhi un motiu, diuen los que presumen de coneixer las intencions de D. Francisco, que porta l'idea de celebrar la seva coronació de marqués en aquella poética ciutat.

En tot cas l'acte se celebrará en lo barri de Albaicin.

Barri habitat exclusivament pèls gitanos.

Entre las festas de Granada hi figurava la repartició de premis y eynas als obrers de aquella ciutat que més s'haguessen distingit per la seva laboriositat y aplicació.

Aquest número va suprimirse del programa.

En cambi s'havien anunciat tres corridas de toros y las tres van celebrarse, á pesar de la pluja.

Lo qual equival á dir á las clases treballadoras:

—No 'us apuréu, obrers, y en lloch de dedicarvos á la práctica de l'agricultura y de la industria, dediquéuvos al toreig. ¿Sou ó no sou espanyols?

En la comitiva del homenatge hi figurava 'l gremi de sabaters ostentant una corona que duya la següent inscripció: «El gremio de zapateros al autor de *El Zapatero y el rey*»

Ja no faltava sinó que al costat del gremi dels sabaters hi hagués figurat lo gremi dels monarcas.

Algüns literats y artistas admiradors del célebre Novelli han organitzat una societat, la societat X, per concórrer á las funcions de aquell notable actor.

Al efecte han obert un abono pera quatre funcions que 's donarán los dissabtes de cada semana, á partir del primer dissapte de juliol.

Sabém que las millors familias de Barcelona han rebut ab aplauso la iniciativa de la societat X.

En la provincia de Orense hi ha una població titulada la Bola.

Aquella població té un Ajuntament, y l'Ajuntament de la Bola ha tingut la bona idea de fer saber als contribuyents que quedavan exempts de satisfer l'últim trimestre de la contribució, ja que aquest lo satisfaría la mateixa corporació municipal ab lo sobrant de las arcas comunals.

Y ara no 's creguin que lo que passa á la Bola, siga una bola: nó senyors.

Es que 'ls regidors de aquell poble, quan menjan, s'ho pagan de la seva butxaca.

Als Estats Units ja no 's contentan las senyoras ab pendre 'l títol de advocadas y metjesas

Ultimament algunas han seguit ab brillantés la carrera de náutica, alcansant lo títol de pilotas.

Bonich títol per una senyora.

¡Saco!

Demá dissapte y demá passat diumenje toros á la Plassa de Barcelona. Los del dissapte serán del Saltillo y 'ls del diumenje de Benjumea.

Están encarregats de la lidia *Largatijo y Espartero*.

O siga la personificació de la ciencia y l'emblema de la imprudencia.

En suma: dos corridas d'emocións.

Aquells coristas que van separarse de l'*Euterpense* per convertirse en *jaleadors* de totas las

festas franciscanas, baix la batuta del director de la banda municipal, se troban avuy que després de haver pres part en un sens fi de concerts y serenatas, aquesta es l'hora que no han cobrat un céntim.

Los coristas aludits passen de cinch cents, y algüns n'hi ha que acreditan á la ratlla de set duros, sense que trobin medi de ferlos afectius.

Acuden al mestre, y 'l mestre que va embarcarlos diu que no 'n sab res... se 'n van á casa la ciutat y l'arcalde es á Granada.

De manera que 'ls tals coristas, que en lo peccat de haverse separat de las tradicions de 'n Clavé portan la penitencia de no cobrar lo seu treball, avuy ja no cantan, trinan.

Los hi recomaném que quan entonin *Los Inets dels almogàvers*—per exemple—modifiquin la lletra en una forma parescuda á la següent:

«Jamay podrá gent molt fosca
tacar del coro 'l bon nom:
primer que afluixin la mosca;
primer que cobri tothom.»

Una frase felis.

Parlava un escriptor de un jove de mérit, encare que poch conegut, y deya:

—No ha trobat encare la embocadura de la trompeta de la fama; pero val molt.

A LO INSERTAT EN L'ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.^a—*Ma ga-ro-la.*
2. ID. 2.ª—*Ma-til-de.*
3. ANAGRAMA.—*Poll-Llop.*
4. MUDANSA.—*Dich-Vich-Xich-Rich.*
5. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Coquetas.*
6. TERS DE SÍLABAS.—
SO PE RA
PE PI TO
RA TO LI
7. GEROGLÍFICH.—*Com més gros es un punt,
més m'hi poso de punta.*

XARADAS.

I.

UN Á UNA.

Inolvidable Emilia: No sé cóm espresarme per donarli pobras, ay, probas, claras del amor que vento, dich, sento per vosté; pero, en fi, surti lo que surti li vaig á tres clar y nit, ay, net y sense embuts, lo que fa 'l cos, vull dí, 'l cas.

Estich enrahonat, ay, enamorat del seu *dos-set*; vosté m'agrada mel, ay, molt. Cada vigada, dich, vegada que contemplo lo seu graciós *cinch*, perdo l mon de bestia, dich, de vista.

Tots los días á l'hora de *tres-quatre* perdo la cana, dich, la gana y fins timo, ay, temo que será la mèva desditxa si aixó dura missa, dich, massa.

Los seus alls, dich, los seus ulls m'encisan, sos ne-

(Continua á la página 416.)

EMILIO GABORIAU

LA CANALLA DORADA

2 tomos en 8.º, Ptas. 5.

EL CUARTO DE HORA

Tomo 60 de la
BIBLIOTECA DEMI-MONDE
Ptas. 1 (con cubierta al cromo).

MANUEL CUBAS

PERFUMES DE OPOPONAY

CUENTOS DE BUENA SOCIEDAD
Un tomo en 8.º, Ptas. 1.

LA SEÑORA TERESA

POR
ERCKMANN-CHATRIAN
Tomo 124 de la BIBLIOTECA UNIVERSAL
Precio Ptas. 0'50.

HENRY DE KOCK

MEMORIAS DE UN CÓMICO DE LA LEGUA

Un tomo en 8.º, Ptas. 1.

LAS RUINAS DE PALMIRA

Ó
MEDITACION SOBRE LAS REVOLUCIONES DE LOS IMPERIOS
SEGUIDA DE

LA LEY NATURAL

por C. F. VOLNEY
Un tomo en 8.º, Ptas. 1.

GIORDANO BRUNO
EXPULSION

DE LA

BESTIA TRIUNFANTE

Version castellana de
JOSÉ MARÍA REY
Un tomo en 8.º, Ptas. 2'50.

LOS SECRETOS DE LA CONFESION

POR

CONSTANCIO MIRALTA

(PRESBITERO)

Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo, bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravios, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

gres caballs, dich, cabells m'entusiasman, los sèus dots, ay, dits, m' enamoran y 'ls colors de las sèvas faltas, dich, galdas, m' electriscan.

Jo necessito casarme y si no es ab vosté, y arriba á dar-me *set-nou*, li juro pèl mèu rom, dich, pèl mèu nom, y com á president que such, ay, que soch de un Centro *Total*, que acabaré la mèva existencia tirantme un toro, vull dir, un tiro.

Vegi, donchs, lo que pensa fer; y espero ja la sèva farta, dich, la sèva carta confiant que 'm donará consoladoras farsas. dich, frases.

Sempre such, ay, soch de vosté S. S. S. (Aqui tindria de haverhi la firma... pero no hi es).

UNA A UN.

Sr... *Fulano*: A la carta de vosté sols *vuyt* puch dir lo següent:

Que de lo que 'm parla no hi pensi més ni s' hi amohini que tot seria inútil.

Molt m' estranya que un jove de tantas condicions com reuneix vosté, tinga l' atreviment de demanar y fer l' amor á una senyora casada (lo que li faig saber per si no ho sabia)

Per lo tant li adverteixo que no fassi 'l burro per devant del mèu pis si no vol que algú li dongui alguna *prima-inversa-nou* ó li fassin algun *segona-sis* y 'l deixin pelat de cap á peus, que 'm sembla que vosté deu ser un gomós molt *sexta-cinch*, puig en lo escriure solament ne dona probas.

Per lo demés, mátis, si vol, que un cop mort, Deu lo perdonará... ó potser no li vindrá bè perdonarlo, ¡quí sab!

J. STARAMSA.

UN CABALLER.

S' ho ha pres ab tan entusiasme y camina ab tan ardor, que perdent y perdent cosas, no pert tot... menos l' honor.

II.

Prima-inversa, nom d' un peix
segona-inversa, de un riu
y 'l *total*, nom d' un prenda
que 's dú al ivern y al estiu.

ORALIZE UGUEDEI.

ENDAVINALLA.

Tinch punts y no soch escrit,
surto molt y may vaig sola,
puig porto una companyia
que á mon costat també 's posa,
'm lligan perquè no caigui,
soch blanca, de coló y roja;
y sent del tot acabada
me diuhen que no hi soch tota.

J. ALAMALIV.

ANAGRAMA.

Dintre de una fosca *tot*
va trobar lo fill de 'n Got
lo dijous aquest *total*
que li valdrá un dineral.

J. COCA Y COCA.

TRENCA-CLOSCAS.

ANA MARIN NECE.

CLOT.

Formar ab aquestas lletras lo títul de una sarsuela castellana.

FILL BÓ.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9.—Nom de dona.
1 5 4 3 2 8 8 9.—En moltas portas n' hi ha.
1 9 6 7 8 8 5.—Util per fer mitja.
1 7 8 5 3 9.—Joguina.
1 2 4 9 8.—Insigne inventor.
1 2 4 9.—Una fruyta.
1 9 8.—En los terrats n' hi ha.
1 9.—Aliment.
1.—Consonant.

JOSEPH, PEP Y C.^a

COMBINACIÓ DOBLE.

Sustituhir los punts petits de manera que horisontalment donguin: 1.ª ratlla: Una bestia.—2.ª Un dipòsit.—3.ª Un vegetal.—4.ª Pessa de roba qu' usan los escolans.—5.ª Un edifici.—6.ª Utensili de cuyna.—7.ª Un peix.—8.ª Qualitat bona per dona.—9.ª Objecte de fusta per contenir líquits.

Omplir los punts grans ab lletras de modo que donguin verticalment lo nom d' una pesa catalana, resultant horisontalment la 1.ª ratlla: Part del cos humá.—2.ª Població catalana.—3.ª Utensili de cuyna.—4.ª En la montanya.—5.ª Molt se fa de cartró.—6.ª Nom de dona.—7.ª Utensili de pagés.—8.ª Qualitat mala per dona.—9.ª Ne gastan los sastres.

CABO XINXILLA.

GEROGLÍFICH.

Lo Lo Lo Lo
Fan

EEE AAA

J. T. ANGUILA.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.